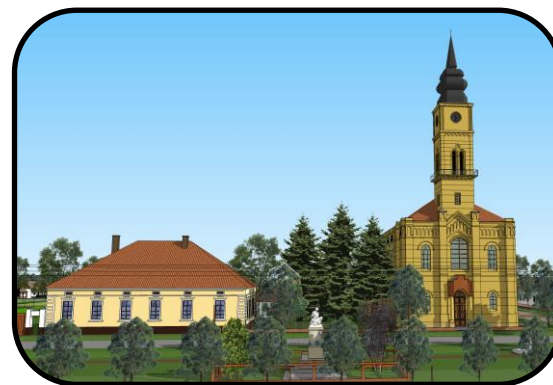

Nákres prvej pitvarošskej modlitebne, fary a zvonice

Pohľadnica s farou a evanjelickým kostolom, začiatok. 20. storočia

Fara a kostol v 40. rokoch 20. storočia, počítačový model

Centrum Pitvaroša v 40. rokoch 20. storočia, počítačový model

Pohľad na kostol a faru z roku 2005

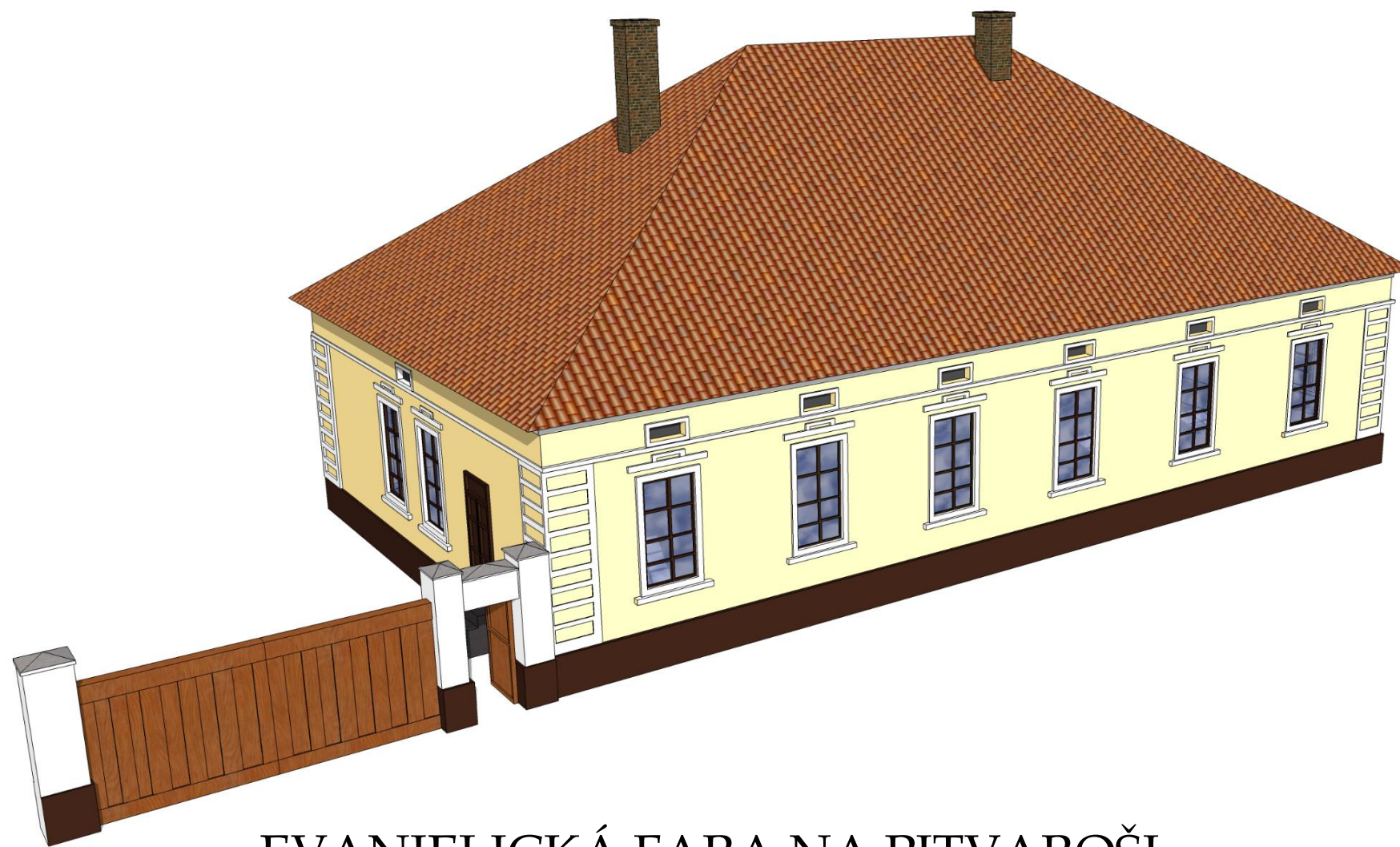
Modlitebňa na fare, rok 2016

Trhovisko v záhrade evanjelickej fary, rok 2005

Predná fasáda fary po rekonštrukcii v roku 2018

EVANJELICKÁ FARA NA PITVAROŠI

V MINULOSTI A DNES

Michal Kožuch, 2019

Fara po rekonštrukcii v roku 2018

Bočný vstup na faru slúžil v minulosti ako obchod

Interiér fary po rekonštrukcii v roku 2018

Evanjelická cirkev na Pitvaroši bola neodmysliteľne spojená so životom väčšiny obyvateľov a životom celej obce. Nezastupiteľné miesto cirkvi bolo najviac evidentné v obradoch prechodu, ktorými prechádzal snád' každý Pitvarošan. Takmer všetci boli totiž v evanjelickej cirkvi pokrstení, väčšina bola cirkevne sobášená a neskôr aj pochovaná. Evanjelická cirkev na Pitvaroši sa začala formovať hneď po príchode 175 želiarov na Pitvarošskú pustatinu v roku 1816. Až do roku 1835 však bola filiou nadlackskej cirkvi. V roku 1835 vznikla samostatná obec Pitvaroš a pri tej príležitosti ju po návšteve 22. júna superintendent Ján Seberíni povýšil na matkocirkev. Dovtedy nemali Pitvarošania vlastného farára, cirkevnú daň platili do Nadlaku. Do osamostatnenia pitvarošskej cirkvi vykonávali laické služby Božie učители - leviti. Je pravdepodobné, že na služby Božie sa pitvarošania až do roku 1834 zhromažďovali v prenajatom dome, ktorý počas týždňa slúžil ako škola. V roku 1825 venovala nadlackská matkocirkev pitvarošskej filii 200 kg zvon. Na tento účel postavili Pitvarošania aj drevenú zvonnicu, ktorá pravdepodobne stála na mieste terajšej fary. Významným dňom v živote pitvarošskej cirkvi bol 5 október 1834, kedy bola vysvätená prvá modlitebňa, ktorá slúžila svojmu účelu až do vysviacky kostola v roku 1882. Nachádzala sa na mieste terajšej fary a mala 19 okien, 2 dverí a 60 lavíc. Do neho si zakúpili od komlóskej cirkvi za 150 zlatých aj harmónium. Pitvarošská cirkev mala právo voliť si svojho kňaza a aj učiteľa, pričom voliť mohol iba člen zboru, ktorý si pravidelne platil cirkevnú daň. Kňaz mal k dispozícii faru s rozľahlou záhradou, 100 centov obilia a 14 jutár zeme, ktorú prenajímali. Na fare býval farár so svojou rodinou. Na pomocné práce slúžili a vypomáhali na fare mladé dievčatá z dediny. Nový evanjelický kostol na Pitvaroši bol vysvätený v roku 1882. O dva roky neskôr, v roku 1884 dokončili aj stavbu novej fary, ktorá mala šesť izieb, komoru, kúpeľňu, kuchyňu a špajzu spolu s priestranou záhradou a hospodárskymi budovami. Medzi budovou fary a kostolom stála veľká vahadlová studňa. V roku 1920 pokryli faru eternitovou krytinou a v roku 1938 boli na fare osadené nové okná a dvere. Pred blížiacim sa frontom v roku 1944 odišli z obce všetci učители a s nimi aj evanjelický farár. Kostol zostal prázdny a obsadili ho nemecké vojská, ktoré si v ňom ustajnilli kone a slamu. Faru obsadilo vojenské veliteľstvo. Po oslobodení v októbri 1944 sa cirkevný život v obci čiastočne obnovil. Výmena obyvateľstva v roku 1947 výrazne oslabil tunajší cirkevný zbor a jeho životaschopnosť. Na Pitvaroš vysídlené maďarské obyvateľstvo z Kolárova a Nových Zámkov bolo prevažne rímsko-katolícke. Počet cirkevníkov sa znížil o dve tretiny. V 90. rokoch bola budova fary prenajatá na svetské účely (bol tam zriadený obchod) a aj z týchto príjmov bol financovaný chod málopočetného evanjelického zboru na Pitvaroši. Začiatkom 21. storočia bol kostol pre zlý technický stav zatvorený a v budove evanjelickej fary bola zriadená malá modlitebňa s oltárom kde sa dnes vykonávajú Služby Božie. Na časti pozemku farskej záhrady bolo postavené trhovisko. Areál trhoviska bol rozšírený v roku 2019. V roku 2018 prešla fara komplexnou rekonštrukciou. Budovu súčasnej evanjelickej fary obývali nasledovní farári: Pavel Koreň (1868-1891), Ján Šagúf (1891-1933), Pavel Záskalický (1933-1934) a Ondrej Gubčo (1935-1944). (Zdroj: Pitvaroš a Pitvarošania, 2007, Fotografie: Juraj Majo, Michal Kožuch, www.evangelikus.hu. Autor počítačového modelu: Michal Kožuch).

